

กิจกรรมส่งเสริมศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน
หลักสูตร “การทำสบู่สมุนไพร (แบบชั้นเรียนวิชาชีพ หลักสูตร ๓๕ ชั่วโมง)”
ศูนย์การศึกษาครอบครัวและศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านโพธิ์

- กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรม กลุ่มอาชีพพาณิชยกรรมและการบริการ
 กลุ่มอาชีพสร้างสรรค์ กลุ่มอาชีพเฉพาะทาง

ความเป็นมา

จากจุดเน้น สำนักงาน กศน.ประจำปี ๒๕๖๕ ข้อที่ ๒ ด้านการสร้างสมรรถนะและทักษะคุณภาพ ๒.๒ พัฒนาหลักสูตรอาชีพระยะสั้นที่เน้น New Skill Up-Skill และ Re skill ที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ ความต้องการ และความหลากหลายของกลุ่มเป้าหมาย เช่น ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ความต้องการของตลาดแรงงาน และกลุ่มอาชีพใหม่ที่รองรับ Disruptive Technology ๒.๔ ยุกระดับผลิตภัณฑ์ สินค้า บริการจากโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ที่เน้น “ส่งเสริมความรู้สร้างอาชีพ เพิ่มรายได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี” ให้มีคุณภาพมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับของตลาด ต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม พัฒนาสู่วิสาหกิจชุมชน ตลอดจนเพิ่มช่องทางประชาสัมพันธ์ และช่องทางการจำหน่าย

สบู่ เป็นเครื่องสำอางชนิดหนึ่งที่ใช้ในการทำความสะอาดร่างกาย เดิมใช้เพื่อทำความสะอาดร่างกาย เท่านั้น ปัจจุบันกระบวนการผลิตสบู่ มีการเพิ่มส่วนผสมอื่น ๆ เพื่อให้สบู่มีสรรพคุณตรงตามความต้องการของผู้บริโภคมากขึ้น เช่น มีสีสันทที่สวยงามน่าใช้ มีกลิ่นหอม และมีสรรพคุณทางยาในทางการค้า มีการใช้สารสังเคราะห์เพิ่มขึ้นทำให้ผลิตภัณฑ์น่าใช้ บรรจุภัณฑ์สวยงามแต่แฝงไป ด้วยสารเคมีที่เป็นอันตราย มีพิษตกค้างและราคาสูง ปัจจุบันนิยมใช้พืชสมุนไพรที่มีอยู่ในธรรมชาติมาเป็นส่วนผสมเพิ่มเติมในสบู่ แทนการใช้สารเคมีสังเคราะห์ พืชสมุนไพรที่ใช้ มีสาระสำคัญและมีสรรพคุณทางยา เช่น มีน้ำมันหอมระเหยที่มีกลิ่นเฉพาะใช้ในการบำบัดโรค มีสีสันทสวยงาม หาง่ายราคาถูก ประหยัด ปลอดภัย ไร้สารสังเคราะห์ และไม่มีพิษตกค้าง ทำให้สบู่สมุนไพรที่ผลิตขึ้นจากผลิตภัณฑ์ธรรมชาติมีคุณลักษณะเฉพาะที่หลากหลาย จึงเป็นบทพิสูจน์ให้เห็นถึงความมหัศจรรย์ของสบู่สมุนไพรที่มีคุณค่ายิ่งของภูมิปัญญา

กศน. ตำบลแสนภูดาษ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา จึงได้จัดโครงการการทำสบู่สมุนไพร เพื่อให้ประชาชนและผู้ว่างงาน มีความรู้และมีทักษะในการทำสบู่สมุนไพร นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพให้มีรายได้

หลักการของหลักสูตร

๑. เป็นหลักสูตรการประกอบอาชีพที่ทำให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
๒. เป็นหลักสูตรการประกอบอาชีพที่ส่งเสริมการมีงานทำของประชาชน
๓. ใช้ชุมชนเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ ทั้งระดับตัวบุคคล และระดับชุมชน
๔. ยึดแนวทางการทำงานโดยใช้การประสานเครือข่ายในพื้นที่

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังนี้

๑. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ การทำสบู่สมุนไพร
๒. เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการทำสบู่สมุนไพร
๓. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้จากการทำสบู่สมุนไพรไปประกอบอาชีพได้

เป้าหมาย

๑. ประชาชนอำเภอบ้านโพธิ์ จำนวน ๑๑ คน

ระยะเวลา

- หลักสูตรวิชาชีพ การทำสบู่สมุนไพร ใช้เวลาเรียนทั้งหมด ๓๕ ชั่วโมง
ภาคทฤษฎี	๘	ชั่วโมง
ภาคปฏิบัติ	๒๗	ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการทำสบู่สมุนไพร
๒. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้

โครงสร้างหลักสูตร การทำสบู่สมุนไพร

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ระยะเวลา (ชม.)	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑. การเลือกใช้วัสดุในการทำสบู่สมุนไพร	เพื่อให้สามารถเลือกวัสดุเพื่อนำมาใช้ในการทำการทำสบู่สมุนไพรได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๑. การเลือกใช้วัสดุในการทำสบู่สมุนไพร ๒. แหล่งจำหน่ายวัสดุ	วิทยากรบรรยายให้ความรู้และให้ผู้เรียนศึกษาจากใบความรู้ เรื่อง ๑. หลักการเลือกใช้วัสดุและอุปกรณ์ในการทำสบู่สมุนไพร ๒. แหล่งจำหน่ายวัสดุ	๑ ชม.	-
๒. ขั้นตอนและ การทำสบู่สมุนไพร	เพื่อให้รู้ขั้นตอนและวิธีการทำสบู่สมุนไพร	๑. ขั้นตอนและวิธีการทำสบู่สมุนไพร	-วิทยากรให้ความรู้เรื่องกับการทำสบู่สมุนไพร สูตรสบู่สมุนไพรผสมระหว่างวานหางจระเข้และมะขาม -ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ลงมือปฏิบัติการทำสบู่สมุนไพร สูตรสบู่สมุนไพรผสมระหว่างวานหางจระเข้และมะขาม โดยมีวิทยากรให้คำปรึกษา แนะนำระหว่างการทำปฏิบัติ ดังนี้	๒ ชม.	๒๗ ชม.

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ระยะเวลา (ชม.)	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
			<ul style="list-style-type: none"> - การเตรียมเตาและหม้อเพื่อต้unkลิสนและต้unkลิสนให้ละลายและพักให้เย็น - การต้มน้ำสมุนไพรให้ละลายแล้วทิ้งให้เย็น - การนำกลีสน,สมุนไพร,น้ำหอมผสมกัน - เทคนิคการนำน้ำสบู่ที่ผสมแล้วเทลงแม่พิมพ์ - แกะสบู่ออกจากพิมพ์เมื่อได้เวลาหรือการเซ็ตตัวของสบู่ - ห่อหุ้มด้วยพลาสติกใสให้เรียบและสวยงามและจัดเก็บใส่กล่องเพื่อเตรียมแพ็ค <p>วิทยาการประเมินผลงาน/ชิ้นงานของผู้เรียน</p>		
๓. การคิดค้นทุนและการจัดจำหน่าย	เพื่อให้สามารถคิดค้นทุนและช่องทางการจัดจำหน่ายได้	๑. การคิดค้นทุน ๒. การจัดจำหน่าย	<p>วิทยาการบรรยายให้ความรู้ เรื่อง</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การคิดค้นทุน ๒. แหล่งจำหน่ายสินค้า ๓. สอนถ่ายภาพสินค้า ปฏิบัติ ๔. การขายออนไลน์ ๕. การลงสินค้าในกลุ่ม OCCC กศน. อำเภอบ้านโพธิ์ 	๕ ชม.	-

สื่อการเรียนรู้

๑. เอกสารใบความรู้วิธีการทำสบู่สมุนไพร
๒. ตัวอย่างสบู่สมุนไพร
๓. วัสดุของจริง
๔. แบบทดสอบแบบเลือกตอบ จำนวน ๕ ข้อ

การวัดและประเมินผล

๑. ทดสอบความรู้ของผู้เรียนโดยใช้แบบเลือกตอบ จำนวน ๕ ข้อ
๒. ประเมินผลการจบหลักสูตรของผู้เรียนซึ่งดำเนินการประเมินครั้งเดียวก่อนจบหลักสูตร ทั้งนี้ เกณฑ์การจบหลักสูตรจะต้องได้คะแนนรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ จึงจะผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยใช้แบบประเมินผลการจัดการศึกษาต่อเนื่อง (แบบ กศ.ตน.๗)

๓. ประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนเพื่อนำข้อมูลไปพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจ (แบบ กศ.ตน.๑๐)

๔. ติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยใช้แบบติดตามผู้เรียนหลังจบการศึกษาต่อเนื่อง (แบบ กศน.ตน.๒๒)

เกณฑ์การจบหลักสูตร

๑. เวลาเรียนและฝึกการปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
๓. สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันในการประกอบอาชีพไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

ลงชื่อ.....ผู้เสนอโครงการและ
(นางสาวเยาวภา นกโสง)
ครู กศน. ตำบลแสนภูดาษ

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร
(นางปทุมวดี เพลงสันเทียะ)
ครูผู้ช่วย

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติโครงการ
(นางรุ่งอรุณ บุตรสิงห์)
ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอบ้านโพธิ์

แผนการจัดการเรียนรู้

หลักสูตร การทำสบู่สมุนไพร

๓๕ ชั่วโมง (เรียนวันละ ๕ ชั่วโมง)

ระหว่างวันที่ ๒๔-๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๕

เวลาเรียน ๐๙.๐๐ - ๑๕.๐๐ น.

สถานที่จัดการเรียน ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง บ้านหมู่ใหญ่ ม.๓ ต.แสนภูดาษ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

วัน เดือน ปี	เวลา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	หมายเหตุ
๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๕	๐๙.๐๐ - ๑๕.๐๐ น.	<p>วิทยากรอบรมให้ความรู้ สอนวิธีการเลือกซื้อ และแหล่งซื้อวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำสบู่สมุนไพร</p> <ul style="list-style-type: none"> - สอนการใช้วัสดุ อุปกรณ์ อื่น ๆ ให้ตรงกับงาน - สอนการเลือกวัตถุดิบและการเตรียมวัตถุดิบของสบู่สมุนไพร ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> ๑. การเตรียมขมิ้นสบู่สมุนไพรหาแบบที่บดละเอียดแล้ว ๒. การเตรียมมะขามเปียกโดยการลอกเปลือกและเส้นใยออกและใส่กล่องไว้เพื่อนำไปตุ๋นให้ละลาย ๓. การเตรียมกากกาแฟใส่กล่องไว้ ๔. การเตรียมสบู่สมุนไพรว่านหางจระเข้ โดยการหั่นเป็นชิ้นใส่กล่องไว้เพื่อนำไปตุ๋นให้ละลาย 	<p>เรียนวันละ ๕ ชม.</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทฤษฎี ๑ ชม. - ปฏิบัติ ๔ ชม.
๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๕	๐๙.๐๐ - ๑๕.๐๐ น.	<p>- วิทยากรให้ความรู้เรื่องกับการทำสบู่สมุนไพร สูตรสบู่สมุนไพรขมิ้นชัน</p> <p>- ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ลงมือปฏิบัติการทำสบู่สมุนไพร สูตรสบู่สมุนไพรขมิ้นชัน</p> <p>โดยมีวิทยากรให้คำปรึกษา แนะนำระหว่างการฝึกปฏิบัติ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - เตรียมเตาและหม้อเพื่อตุ๋นกลีกลิ้นและตุ๋นกลีกลิ้นให้ละลายและพักให้เย็น - ต้มน้ำสบู่สมุนไพรขมิ้นให้ละลายแล้วทิ้งให้เย็น - นำกลีกลิ้น, สบู่, น้ำหอมผสมกัน - นำน้ำสบู่ที่ผสมแล้วเทลงแม่พิมพ์ - แกะสบู่ออกจากพิมพ์เมื่อได้เวลาหรือการเซตตัวของสบู่ - ห่อหุ้มด้วยพลาสติกใสให้เรียบและสวยงามและจัดเก็บใส่กล่องเพื่อเตรียมบรรจุ - วิทยากรประเมินผลงาน/ชิ้นงานของผู้เรียน 	<p>เรียนวันละ ๕ ชม.</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทฤษฎี ๑ ชม. - ปฏิบัติ ๔ ชม.
๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๕	๐๙.๐๐ - ๑๕.๐๐ น.	<p>- วิทยากรให้ความรู้เรื่องกับการทำสบู่สมุนไพร สูตรสบู่มะขาม</p> <p>- ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ลงมือปฏิบัติการทำสบู่สมุนไพร สูตรสบู่มะขาม</p> <p>โดยมีวิทยากรให้คำปรึกษา แนะนำระหว่างการฝึกปฏิบัติ ดังนี้</p>	<p>เรียนวันละ ๕ ชม.</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทฤษฎี ๓๐ นาที.

วัน เดือน ปี	เวลา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	หมายเหตุ
		<ul style="list-style-type: none"> - เตรียมเตาและหม้อเพื่อตุ๋นกลีสีลินและตุ๋นกลีสีลินให้ละลายและพักให้เย็น - ต้มน้ำสมุนไพรมะขามให้ละลายแล้วทิ้งให้เย็น - นำกลีสีลิน,สมุนไพร,น้ำหอมผสมกัน - นำน้ำสบู่ที่ผสมแล้วเทลงแม่พิมพ์ - แกะสบูออกจากพิมพ์เมื่อได้เวลาหรือการเซตตัวของสบู่ - ห่อหุ้มด้วยพลาสติกใสให้เรียบและสวยงามและจัดเก็บใส่กล่องเพื่อเตรียมบรรจุ <p>วิทยากรประเมินผลงาน/ชิ้นงานของผู้เรียน</p>	<p>- ปฏิบัติ ๔ ชม. ๓๐ นาที</p>
<p>๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๕</p>	<p>๐๙.๐๐ - ๑๕.๐๐ น.</p>	<p>-วิทยากรให้ความรู้เรื่องกับการทำสบู่สมุนไพร สูตรสบู่ไพรงากกาแพ -ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ลงมือปฏิบัติการทำสบู่สมุนไพร สูตรสบู่ไพรงากกาแพ</p> <p>โดยมีวิทยากรให้คำปรึกษา แนะนำระหว่างการฝึกปฏิบัติ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - เตรียมเตาและหม้อเพื่อตุ๋นกลีสีลินและตุ๋นกลีสีลินให้ละลายและพักให้เย็น - นำกลีสีลิน,สมุนไพรไพรงากกาแพ,น้ำหอมผสมกัน - นำน้ำสบู่ที่ผสมแล้วเทลงแม่พิมพ์ - แกะสบูออกจากพิมพ์เมื่อได้เวลาหรือการเซตตัวของสบู่ - ห่อหุ้มด้วยพลาสติกใสให้เรียบและสวยงามและจัดเก็บใส่กล่องเพื่อเตรียมบรรจุ <p>วิทยากรประเมินผลงาน/ชิ้นงานของผู้เรียน</p>	<p>เรียนวันละ ๕ ชม. - ทฤษฎี ๓๐ นาที. - ปฏิบัติ ๔ ชม. ๓๐ นาที</p>
<p>๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๕</p>	<p>๐๙.๐๐ - ๑๕.๐๐ น.</p>	<p>-วิทยากรให้ความรู้เรื่องกับการทำสบู่สมุนไพร สูตรสบู่ไพรงากกาแพ -ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ลงมือปฏิบัติการทำสบู่สมุนไพร สูตรสบู่ไพรงากกาแพ</p> <p>โดยมีวิทยากรให้คำปรึกษา แนะนำระหว่างการฝึกปฏิบัติ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - เตรียมเตาและหม้อเพื่อตุ๋นกลีสีลินและตุ๋นกลีสีลินให้ละลายและพักให้เย็น - ต้มน้ำสมุนไพรไพรงากกาแพให้ละลายแล้วทิ้งให้เย็น - นำกลีสีลิน,สมุนไพร,น้ำหอมผสมกัน - นำน้ำสบู่ที่ผสมแล้วเทลงแม่พิมพ์ - แกะสบูออกจากพิมพ์เมื่อได้เวลาหรือการเซตตัวของสบู่ - ห่อหุ้มด้วยพลาสติกใสให้เรียบและสวยงามและจัดเก็บใส่กล่องเพื่อเตรียมบรรจุ 	<p>เรียนวันละ ๕ ชม. ปฏิบัติ ๕ ชม.</p>

วัน เดือน ปี	เวลา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	หมายเหตุ
		วิทยากรประเมินผลงาน/ชิ้นงานของผู้เรียน	
๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๕	๐๙.๐๐ - ๑๕.๐๐ น.	<p>- วิทยากรให้ความรู้เรื่องกับการทำสบู่สมุนไพร สูตรสมุนไพรผสมระหว่างวานหางจระเข้และมะขาม</p> <p>- ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ลงมือปฏิบัติการทำสบู่สมุนไพร สูตรสมุนไพรผสมระหว่างวานหางจระเข้และมะขาม</p> <p>โดยมีวิทยากรให้คำปรึกษา แนะนำระหว่างการฝึกปฏิบัติ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - เตรียมเตาและหม้อเพื่อตุ๋นกลีกลิ้นและตุ๋นกลีกลิ้นให้ละลายและพักให้เย็น - ต้มน้ำสมุนไพรวานหางจระเข้ให้ละลายแล้วทิ้งให้เย็น - ต้มน้ำสมุนไพรมะขามให้ละลายแล้วทิ้งให้เย็น - นำกลีกลิ้น,สมุนไพร,น้ำหอมผสมกัน - นำน้ำสบู่ที่ผสมแล้วเทลงแม่พิมพ์ - แกะสบู่ออกจากพิมพ์เมื่อได้เวลาหรือการเซตตัวของสบู่ - ห่อหุ้มด้วยพลาสติกใสให้เรียบและสวยงามและจัดเก็บใส่กล่องเพื่อเตรียมบรรจุ <p>วิทยากรประเมินผลงาน/ชิ้นงานของผู้เรียน</p>	เรียนวันละ ๕ ชม. ปฏิบัติ ๕ ชม.
๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๕	๐๙.๐๐ - ๑๕.๐๐ น.	<p>วิทยากรบรรยายให้ความรู้ เรื่อง</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การคิดต้นทุน ๒. แหล่งจำหน่ายสินค้า ๓. สอนถ่ายภาพสินค้า ปฏิบัติ ๔. การขายออนไลน์ ๕. การลงสินค้าในกลุ่ม OCCC กศน.อำเภอบ้านโพธิ์ 	ทฤษฎี ๕ ชม.